अहंकारलक्षणोदेहादिसंनिकर्षएवसंसारालंबनमित्यन्वयव्यतिरेकाभ्यांदर्शयति शोकेति सुषुप्त्यादौतेषामदर्शनात् अहंसुखीतिवच्चैतन्यंसुखीति प्रतीत्यभावाच्चदृश्यत्वाच्चसुखादीनांकृशत्वादिवत् द्रष्टृधर्मत्वानुपपत्तेरितिभावः ॥ १५ ॥ ननुयद्यहंकारस्यसंसारस्तर्हिमुक्तिरपितस्यैवेतिमुक्तावहंकारावशेषःप्रसज्येत तत्राह देहेति देहादिष्वभिमानोयस्यसः आत्मैवतेषामंतर्हितोजीवः अतएवगुणकर्ममयीमूर्तिर्यस्यसः एवंचसूक्ष्मोपाधिभिर्बहुधेवसूत्रादिशब्दैर्गीतः संसारे परमेश्वराधीनःसर्वतोधावति अतोनायंदोषइतिभावः ॥१६॥ तदेवमहंकारकृतंबंधमुपपाद्येदानींज्ञानेनतन्निवृत्तौ मुक्तिरित्याह अमूलमिति वस्तुतोमूलशून्यम् अज्ञानतस्तुबहुभीरूपैःदेवादिशरीरैरूपितंप्रकाशितमैंद्रजालिकतुल्यमितिवा किंतत्तदाह मनइति मनआदीनांद्वंद्वः यद्वा मनआदिषुक्रियतइति कर्मअहंकरणं गुरोरुपासनयानिशितेनतीक्ष्णेनज्ञानखड्गेनछित्वा ॥ १७॥ तदेवज्ञानंस्वरूपसाधनफलैर्निरूपयति ज्ञानमिति विवेकोज्ञानं साधनान्याह निगमोवेदः तपःस्वधर्मः प्रत्यक्षंस्वानुभवः ऐतिह्यमुपदेशः अनुमानंतर्कः फलमाह आद्यंतयोर्य

शोकहर्षभयक्रोधलोभमोहस्पृहादयः॥ अहंकारस्यदृश्यंतेजन्ममृत्युश्चनात्मनः ॥ १५॥ देहेंद्रियप्राणमनोभिमानोजीवोंऽतरात्मागुणकर्ममूर्तिः॥ सूत्रंमहानित्युरुधेवगीतःसंसारआधावतिकालतंत्रः॥१६॥ अमूलमेतद्बहुरूपरूपितंमनोवचःप्राणशरीरकर्म ॥ ज्ञानासिनोपासनयाशितेनछित्वापुनर्गांविचरत्यतृष्णः ॥ १७॥ ज्ञानंविवेकोनिगमस्तपश्चप्रत्यक्षमैतिह्यमथानुमानम् ॥ आद्यंतयोरस्ययदेवकेवलंकालश्चहेतुश्चतदेवमध्ये ॥ १८॥ यथाहिरण्यंस्वकृतंपुरस्तात्पश्चाच्चसर्वस्यहिरण्मयस्य ॥ तदेवमध्येव्यवहार्यमाणंनानापदेशैरहमस्यतद्वत्॥१९॥

दस्यजगतःमध्येपितदेवकेवलंनतुजगदिति किंतत्कालःकलयतिप्रकाशयतियः तथाहेतुः कारणंचयत्तदेव एतदुक्तंभवति यदस्यविश्वस्यकारणंप्रकाशकंचब्रह्मतदात्मकमेवैतत् नततःपृथगित्येवंनिश्चयकत्वेनिगमादिसाधनैर्जायतेयोविवेकः तज्ज्ञानमिति ॥ १८ ॥ तत्रनानाभेदव्यवहारालंबनस्यापिविश्वस्यकारणमात्रात्मकत्वंसदृष्टांतमाह यथेति स्वकृतंसुष्ठुकुंडलादिरूपेणविरचितंयद्धिरण्यम् कीदृशम् हिरण्मयस्यकुंडलादेरुत्पत्तेःपुरस्तान्नाशाच्चपश्चाद्यदस्ति कटककुंडलमित्यादिनानाव्यपदेशैर्व्यवहारंप्राप्यमाणमपितदेव यथा तद्वदस्यविश्वस्यकारणभूतोहमेवनानाव्यवहारालंबनंनतुमत्तःपृथग्विश्वमिति ॥१९॥